

PD-05 - Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)

Cod de intervenție (SM)	PD-05
Denumire intervenție	Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)
Tipul de intervenție	Eco-scheme(31) - Scheme pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor / Articolul 31 alineatul (7) litera (a) – Plată suplimentară la BIS
Indicator comun de realizare	O.8. Numărul de hectare sau de unități vită mare care beneficiază de programe voluntare pentru climă și mediu

1 Sfera de aplicare teritorială și, după caz, dimensiunea regională

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării.

2 Obiective specifice aferente, obiective transversale și obiective sectoriale relevante

Cod + descriere OBIECTIVE SPECIFICE PAC Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine

SO1 Sprijinirea unor venituri fiabile ale fermelor și a rezilienței sectorului agricol pe întregul teritoriu al Uniunii pentru a spori securitatea alimentară pe termen lung și diversitatea agricolă, precum și pentru a asigura sustenabilitatea economică a producției agricole în Uniune

SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile

SO5 Promovarea dezvoltării sustenabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice

Cod + Descriere cor DOMENII DE ACȚIUNE PAC

3 Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție

Cod	Descriere	Priorizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
14	Menținerea/adoptarea de practici agricole extensive și utilizarea de ESR pentru reducerea GES	Grad ridicat	Parțial
19	Adoptarea de metode agricole durabile pentru gestionarea resurselor naturale și biodiversității	Grad ridicat	Da
21	Încurajarea menținerii și aplicarea practicilor agricole tradiționale	Grad ridicat	Da

4 Indicator(i) de rezultat

Cod + descriere INDICATORI DE REZULTAT Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine

R.17 Suprafața care beneficiază de sprijin pentru împădurire și restaurarea agroforestieră, inclusiv defalcări

R.19 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, benefice pentru gestionarea solului în vederea îmbunătățirii calității solului și a biotei (cum ar fi reducerea lucrărilor solului, acoperirea solului cu culturi, rotația culturilor cu culturi leguminoase)

R.22 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) în cadrul angajamentelor care beneficiază de sprijin, legate de îmbunătățirea gestionării nutrienților

R.4 Ponderea suprafeței agricole utilizate (SAU) vizată de sprijinul pentru venit sub rezerva condiționalității

R.6 Procentajul plăților directe suplimentare pe hectar pentru fermele agricole eligibile de o dimensiune inferioară dimensiunii medii a exploatațiilor (în comparație cu media)

R.7 Procentajul de sprijin suplimentar pe hectar în zone cu nevoi mai mari (în comparație cu media)

5 Proiect, cerințe și condiții de eligibilitate specifice intervenției

Descriere

Eco-schema se adresează fermelor de mici dimensiuni (denumita generic **Gospodărie Tradițională**), majoritare în cadrul fermelor înscrise în IACS.

Scopul ecoschemei este de a încuraja gospodăriile tradiționale, cu o suprafață maximă de 10 ha, în aplicarea practicilor agricole prietenoase cu mediu și a continua tradițiile spațiului rural în agricultură. Totodată, ecoschema vine în sprijinul micilor fermieri prin menținerea vitalității spațiului rural, cu respectarea capitalului natural și menținerea biodiversității. Schema se adresează categoriilor de ferme vegetale care dețin și efective de animale în cadrul exploatațiilor din teren agricol (arabil, pajiști și culturi permanente).

Prin aplicarea condițiilor generale obligatorii ale ecoschemei se va asigura un aport considerabil pentru protecția resurselor naturale, sol, apă și aer.

Cerința obligatorie de a deține între 0,3-1 UVM va asigura menținerea ecosistemelor naturale prin asigurarea pășunatului rațional și menținerea încărcării minime de erbivore (conform SMR 11) pe pășunile permanente conduce la prezervarea capacității de sechestrare a carbonului și menținerea biodiversității. Totodată, prin cultivarea plantelor la nivelul gospodăriei tradiționale se va asigura un nivel constant al furajării și al efectivelor de animale pe întreg parcursul anului, aspect care va contribui la continuarea activității agricole și menținerea în bune condiții agricole și de mediu a terenurilor în zonele rurale și evitarea abandonului.

În zonele rurale, de deal și munte în special în exploatațiile de mici dimensiuni se regăsesc și livezile extensive tradiționale în care se poate desfășura activitatea de pășunat contribuind la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor.

Prin eco-schemă se va sprijini și cultivarea suprafețelor cu cel puțin 10% plante proteaginoase. Astfel, cultivarea acestor specii bogate în proteină, îmbunătățesc ciclul durabil al azotului, a materiei organice a solului fiind bune plante premergătoare. Prin aportul de azot adus în sol se va reduce consumul de îngrășăminte chimice.

Plantele cultivate precum, lucernă, soia, linte, mazăre, mazărice, trifoi, sparțetă, ghizdei, mazăre, fasole, ș.a., sfeclă, gulie furajeră, plante oleaginoase, triticales, graminee specifice alcătuirii rațiilor furajere de calitate și sănătoase vor asigura furajarea efectivelor cu proteină vegetală autohtonă.

Condițiile specifice ale ecoschemei conduc la sporirea ambiției de mediu prin depășirea standardelor de bază prevăzute în GAEC 6. Astfel, acoperirea terenului pe 85% din suprafața de teren arabil are ca scop principal protejarea solurilor în perioadele cele mai sensibile pe parcursul anului agricol (15 iunie-15 octombrie), în scopul atenuării schimbărilor climatice iar în cazul culturilor permanente acoperirea terenului se va realiza, pe 75% din suprafața de teren.

O ultimă cerință specifică vizează, plantarea a doi arbori /ha anual ce contribuie la protecția culturilor, stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor, ce pot constitui un refugiu pentru păsări și animale. De asemenea, pe termen mediu poate constitui un sprijin pentru reducerea eroziunii solului, reducerea temperaturii solului în zonele de proximitate a exploatației, cât și o influență ușoară asupra capacității de menținerea apei în sol și sechestrarea de carbon.

Descrierea angajamentelor pentru programul voluntar pentru climă și mediu

Suprafața eligibilă vizată de eco-schemă depășește 1,2 mil ha de teren agricol.

Condiții generale obligatorii:

1. Fermierul deține un efectiv de animale din speciile: ovine, caprine, bovine, bubaline, ecvidee cuprins între 0,3-1 UVM / ha, înscrise în Baza Națională de Date a ANSVSA și ANZ, după caz, pentru o perioadă de minimum 6 luni calendaristice;

2. În cazul în care fermierul exploatează teren arabil (TA), acesta trebuie să cultive cel puțin 10% din suprafața ocupată cu:

- plante leguminoase, fixatoare de azot, care sunt bogate în proteină vegetală, conform practicilor fitotehnice și de tehnologie agricolă, în vederea îmbunătățirii calității solului cu nutrienți naturali, precum specii proteaginoase/leguminoase: lucernă, soia, linte, mazăre, mazărice, trifoi, sparceță, ghizdei, fasole, năut, bob, lupin sp., fasoliță.

Pe restul suprafeței fermierii vor cultiva, după caz, cel puțin una din următoarele specii de plantele: plante oleaginoase, porumb, ovăz, orz, grâu, triticale (graminee specifice), sfeclă, gulie furajeră, plante care intră în alcătuirea rațiilor furajere de calitate și sănătoase

sau cu:

- pajiște temporară în TA.

- Condiții specifice:

La condițiile generale de mai sus, fermierul adaugă una din următoarele condiții specifice, după caz:

A. Fermierii trebuie să planteze anual cel puțin 2 arbori pe ha, la nivel de exploatație , precum: populații locale de pomi fructiferi și arbori: Măr, Piersic, Prun, Corcoduș Zarzăr, Cais, Cireș, Vișin, Gutui), Nuc, Stejar, Ulm, Tei, Salcâm, Glădiță, Paltin, Arțar, Jugastru, Pin, Sălcioară, Castan, precum și alte specii.

Pentru suprafețele de pajiști se aplică doar varianta A.

B. Fermierul este obligat ca în perioada 15 iunie – 15 octombrie, să păstreze terenul acoperit în proporție de cel puțin:

- 85% în cazul terenurilor arabile prin miriștea rămasă după recoltare, culturi secundare, culturi de acoperire verzi sau culturi de toamnă nou înființate. În intervalul stabilit solul trebuie acoperit, cu excepția timpului necesar pentru pregătirea terenului și înființarea culturii principale de cel mult 2 săptămâni.

- 75% în cazul culturilor permanente prin acoperirea minimă a solului cu fâșii înierbate între rânduri, mulci sau resturi vegetale.

Fermierii care optează pentru această ecoschemă nu pot accesa Ecoschema PD - 06 - Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști.

Definiți beneficiarii eligibili și criteriile de eligibilitate specifice, acolo unde este relevant, legate de beneficiar și de zonă și, dacă este cazul, alte obligații relevante

Beneficiarul:

Beneficiarul ecoschemei *Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)* se încadrează în categoria fermierilor activi în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021 și este beneficiar al schemei BISS.

Fermierul deține o exploatare de minimum 1 ha și maximum 10 ha teren arabil (TA) sau pajiște permanentă (PP), culturi permanente (CP) sau mixt, cu parcele de minimum de 0,3 ha TA sau PP și 0,1 ha pentru CP.

Suprafața eligibilă:

Ecoschema se aplică în fermele de minim 1 ha și maximum 10 ha pe toate suprafețele de culturi în teren agricol (teren arabil (TA), culturi permanente (CP) și pajiști permanente (PP)) cu parcele de minimum de 0,3 ha TA sau PP și 0,1 ha pentru CP.

6 Identificarea elementelor de referință relevante

(GAEC relevant, cerințe stabilite de dreptul aplicabil la nivel național și la nivelul Uniunii), după caz, descrierea obligațiilor relevante specifice în temeiul SMR și explicarea modului în care angajamentul depășește cerințele obligatorii [precum cele menționate la articolul 28 alineatul (5), la articolul 70 alineatul (3) și la articolul 72 alineatul (5)]

Lista GAEC și SMR relevante

Cod	Descriere
GAEC01	Menținerea pajiștilor permanente pe baza unui raport între pajiștile permanente și suprafața agricolă de la nivel național, regional, subregional, de grup de exploatare sau la nivel de exploatare în comparație cu anul de referință 2018. Scădere maximă de 5 % în comparație cu anul de referință.
GAEC06	Acoperirea minimă a solului pentru a evita solurile goale în perioadele cele mai sensibile
SMR02	Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole: articolele 4 și 5
SMR11	Directiva 98/58/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind protecția animalelor de fermă: articolul 4

Lista standardelor naționale obligatorii relevante

Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole
Ordonanța de Urgență 34 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991.

Legătura dintre GAEC, SMR și standardele naționale cu programul voluntar pentru climă și mediu (explicați modul în care programul voluntar pentru climă și mediu depășește referința, în special pentru SMR și standardele naționale)

Prin promovarea ecoschemei la nivelul întregii țări, România se asigură de contribuția fermierilor la respectarea GAEC 1, prin menținerea activității agricole pe pajiști, astfel pe termen lung, raportul impus prin GAEC 1 fiind asigurat. Astfel, se realizează menținerea clauzei generale de salvagardare împotriva conversiei către alte utilizări agricole și menținerea stocurilor de carbon. În plus, prin târlire se promovează întreținerea calității pajiștilor, a solului aferent acestora. De asemenea, se îmbunătățește calitatea pajiștilor permanente și pe scară largă, se evită abandonul și degradarea acestora

Ecoschema impune ca în perioada cea mai sensibilă din cursul anului (15 iunie – 15 octombrie), să se asigure o acoperire minimă a solului pe cel puțin 85% din suprafața arabilă a exploatareii, respectiv pe cel puțin 75% din suprafața de cultură permanentă a exploatareii, depășind astfel ambiția de mediu impusă de GAEC 6 de 80% pentru terenurile arabile, respectiv 50% pentru culturile permanente.

Ecoschema contribuie la obiectivul privind păstrarea potențialului solurilor, în contextul obligației fermierilor de a cultiva plante proteice pe cel puțin 10% din suprafața exploatareii, iar pe restul, plante oleaginoase, porumb, ovăz, orz, grâu, triticale (graminee specifice), sfeclă, gulie furajeră, astfel, ajutând la creșterea obiectivului de mediu privind păstrarea potențialului de sol.

Ecoschema vizează și gestionarea lucrărilor solului, în conformitate cu GAEC 5, respectiv reducerea riscului de degradare a solului și eroziune, inclusiv luarea în considerare a unghiului pantei:

În baza cerinței specifice a eco-schemei nu sunt permise lucrări ale solului în perioada de acoperire. Astfel, eco-schema contribuie la reducerea pericolului de compactare a solului și creșterea fertilității solului, sporirea conținutului în humus, cât și la reducerea/prevenirea eroziunii solului, în special în zone cu pante erodate, reducerea pierderilor de apă prin evaporarea de la suprafața solului, și creșterea capacității solului de sechestrare a carbonului.

Prin promovarea ecoschemei la nivel național se va asigura pe scară largă transpunerea optimă a SMR 2, având în vedere dezvoltarea și menținerea agriculturii extensive caracterizate prin activități agricole cu impact minor asupra mediului, inclusiv asupra protecției apelor cu nitrați din surse agricole.

Creșterea extensivă a animalelor în ferma mica (gospodăria țărănească) contribuie la:

Asigurarea unei alimentații sănătoase și adaptate, în cantități suficiente și la intervale de timp regulate pentru a le satisface nevoile nutriționale, conform Directivei 58/98 CE.

7 Gama și cuantumul sprijinului

Descriere

Ecoschema ***Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale)*** constituie o plată anuală uniformă pe suprafața de teren eligibilă, suplimentară BISS, conform art. 31 alin. (7) lit. a din Regulamentul (UE) nr. 2115/2021.

Plata pentru ecoschemă va fi acordată în conformitate cu art. 102 (2) din Regulamentul UE 2021 / 2115, care prevede posibilitatea statelor membre să stabilească cuantumul unitar/ha planificat minim și maxim, cât și posibilitatea oferită de art. 101 din Regulamentul 2115/2021, care dă posibilitatea de flexibilitate pentru SM să realoce orice fonduri necheltuite prin alte intervenții de plată directă, dacă va fi cazul.

Cuantumul unitar planificat în perioada 2023-2027 este de 76 euro/ha.

Cuantumul maxim este de 98,8 euro/ ha.

Cuantumul minim este de 64,60 euro/ ha.

8 Întrebări/informații suplimentare specifice tipului intervenției

Nu se aplică

9 Conformitatea cu OMC

Cutie verde

Paragraful 5 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția respectă paragraful 5 la care prevăzut în Anexa 2 la Regulamentul 2115/2021 privind Sprijin Intern în Conformitate cu Acordul privind agricultura WTO, deoarece nu are efecte de denaturare a comerțului sau efecte asupra producției și nu se bazează pe drepturi de plată.

11 Cuantumul unitare planificate – Definiție

Cuantumul unitar planificat	Tip cuantumului unitar planificat	Regiune (regiuni)	Indicator (indicatori) de rezultat
PD 05-01 - Plată pe ha	Uniform		R.17; R.19; R.22; R.4; R.6; R.7

Explicație și justificare (inclusiv flexibilitatea)

PD 05-01 - Plată pe ha

Cuantumul unitar planificat în perioada 2023-2027 este de 76 euro/ha.

Cuantumul minim este de 64,60 euro/ha.

Cuantumul maxim estimat este de 98,80 euro/ha.

La stabilirea cuantumului unitar planificat s-a urmărit corelarea nivelului plății suplimentare BISS, cu nivelul de ambiție asumat de către fermieri prin aplicarea unor cerințe care să contribuie la atingerea obiectivelor de mediu, respectiv adoptarea unor metode agricole durabile pentru gestionarea resurselor naturale și a biodiversității și preservare capacității de sechestrare a carbonului.

La stabilirea celor două valori posibile, respectiv de cuantum unitar planificat minim și maxim s-a avut în vedere raționamentul prevăzut la art.102 (2) din Regulamentul 2021/2115 privind flexibilitatea necesară pentru realocare fondurilor neutilizate, cât și posibilitatea oferită de art. 101 din Regulamentul 2115/2021, care dă posibilitatea de flexibilitate pentru SM să realoce orice fonduri necheluite prin alte intervenții de plată directă, dacă va fi cazul.

Astfel, cuantumul unitar planificat a fost diminuat cu 15% rezultând o plată minimă de 64,60 euro/ha, iar pentru cuantumul maxim s-a ales o creștere de 30% din valoarea cuantumului unitar planificat, ipoteză ce a fost păstrată pe întreaga perioadă de programare.

12 Cuantumul unitare planificate – Tabel financiar cu realizări

Cuantumul unitar planificat	Exercițiul financiar	2024		2025		2026		2027		2028		
		2023	2024	2024	2025	2025	2026	2026	2027	2027	2028	
PD 05-01 - Plată pe ha	An calendaristic											
	Cuantumul unitar planificat	76,00	76,00	76,00	76,00	76,00	76,00	76,00	76,00	76,00	76,00	
	Cuantumul minim pentru cuantumul unitar planificat	64,60	64,60	64,60	64,60	64,60	64,60	64,60	64,60	64,60	64,60	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)	98,80	98,80	98,80	98,80	98,80	98,80	98,80	98,80	98,80	98,80	
	O.8 (unitate: Hectar)	1.200.657,00	1.200.657,00	1.233.552,00	1.233.552,00	1.259.868,00	1.259.868,00	1.269.736,00	1.269.736,00	1.332.236,00	1.332.236,00	
	Realizare planificată * Cuantum unitar planificat	91.249.932,00	91.249.932,00	93.749.952,00	93.749.952,00	95.749.968,00	95.749.968,00	96.499.936,00	96.499.936,00	101.249.936,00	101.249.936,00	478.499.724,00
	O.8 (unitate: Hectar)	1.200.657,00	1.200.657,00	1.233.552,00	1.233.552,00	1.259.868,00	1.259.868,00	1.269.736,00	1.269.736,00	1.332.236,00	1.332.236,00	6.296.049,00
TOTAL	Alocarea financiară orientativă anuală (contribuția Uniunii în EUR)	91.250.000,00	91.250.000,00	93.750.000,00	93.750.000,00	95.750.000,00	95.750.000,00	96.500.000,00	96.500.000,00	101.250.000,00	101.250.000,00	478.500.000,00

